

Сьогодні
03.02.2025

Урок №39

**Урок літератури рідного краю №2.
Твори про козаків Еліни Заржицької.
«Як козак у водяного царя служив»**

Мета: ознайомити з короткою біографічною довідкою про Еліну Заржицьку; розкрити зміст легенди «Як козак у водяного царя служив», пригадати поняття легенда та визначити жанрові особливості прослуханого твору; повторити композиційні особливості твору, визначати кульмінацію у творі; виховувати повагу до історії рідної країни, зокрема до козацтва.

Очікувані результати: пригадує поняття «легенда», доводить, що поданий твір є легендою, правильно називає композиційні елементи твору; визначає композицію у творі; розв'язує тестові завдання та дає відкриті повні відповіді на поставлені запитання; аргументовано зіставляє художній текст із життєвим досвідом; умотивовує свої літературні вподобання; толерантно обстоює власну позицію, звертає увагу на спільні і різні думки учасників дискусії; унаочнює та візуалізує почуте повідомлення (самостійно або з допомогою вчителя), використовуючи різні засоби (схеми, таблиці, тощо) для відтворення змісту, структурування навчальної інформації; висловлює свої міркування про здобутий естетичний досвід; характеризує порушені в художніх текстах проблеми.

Сьогодні
03.02.2025

Організація класу

Добрий день, дорогі друзі!

Добрий день!

На вас чекає гарний день.

Бачу, всі веселі і здорові

До уроку всі готові!

Сьогодні
03.02.2025

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні
03.02.2025

Повідомлення теми уроку

Сьогодні на уроці ми будемо говорити
про **творчість Еліни Заржицької.**
Прочитаємо її твір «Як козак у
водяного царя служив».

Сьогодні
03.02.2025

Актуалізація опорних знань

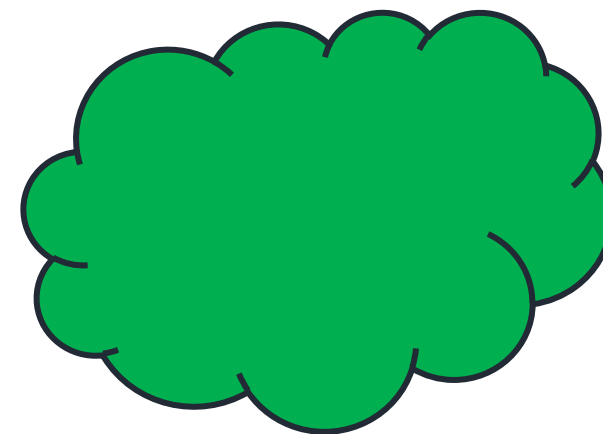
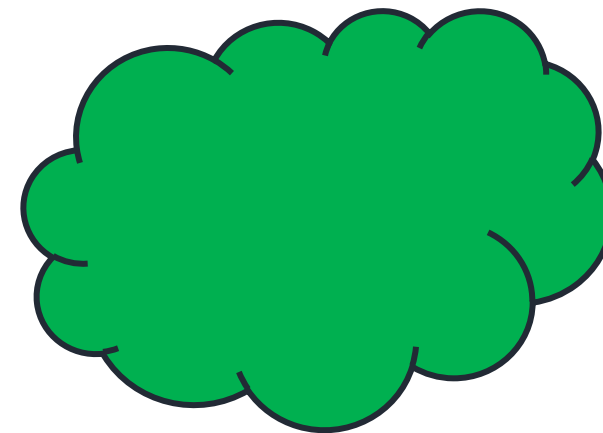
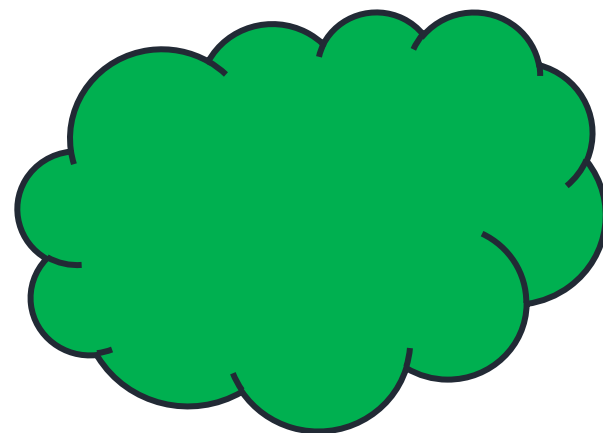
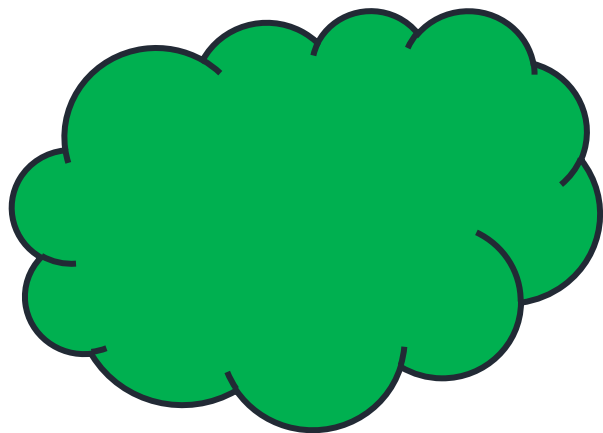

Яких
письменників/письменниць
рідного краю ти знаєш?

Які їх твори ти
читав/ла?

Сьогодні
03.02.2025

Складаємо асоціативний куш

Оселедець для козаків був важливим атрибутом. Носити його мав право тільки той козак, який пройшов усі випробування. А одним із покарань було саме відрізання чуба. Козаки вважали, що завдяки “оселедцю” вони потраплять до раю. Вірили, що коли вони загинуть у бою, Бог витягне їх із пекла за чуба. А ще козаки казали: “Як на війні загину – мене ангел понесе в небо за чуприну”.

Сьогодні
03.02.2025

Цікаво знати про козаків

Існував у запорожців цікавий звичай.
Їхні курені були завжди відкриті.
Мандрівник чи перехожий міг зайти
туди, погостювати, навіть за
відсутності господаря.
Однак існувало суворе правило: з
куреня нічого не виносити, інакше
покарання неминуче.

На початку Січі головним
Гетьманом був “кашовар”, тобто
кухар. Недаремно і назва була
Кошовий Отаман. Кошових
отаманів до середини XVII
століття часто називали
гетьманами.

Сьогодні
03.02.2025

Цікаво знати про козаків

Як свідчать історичні дані, гопак – окреме бойове мистецтво. Маленьких хлопчиків вчили танцю від самого дитинства. Гопак також став і способом бойової підготовки на Січі. Та згодом плавні рухи почали ставати ритмічними, а після знищення Січі взагалі перетворилися на український народний танець, який зараз часто виконують на сценах.

Сьогодні
03.02.2025

Найвідоміші картини з козаками

Відскануй QR-код або
натисни на коло!

Сьогодні
03.02.2025

Актуалізація опорних знань. Назви пропущені слова

Легенда – народне сказання або _____ про якісь події чи
життя людей, оповите казковістю, _____.

Легенда – народне сказання або оповідання про якісь події
чи життя людей, оповите казковістю, фантастикою.

Сьогодні
03.02.2025

Поміркуй

Які ознаки
легенди
ти знаєш?

Сьогодні
03.02.2025

Ознайомся

Еліна Заржицька народилася у м. Дніпрі. Пише казки, пригодницькі та історичні повісті для дітей шкільного віку.

Автор і керівник проєкту «Аудіокнига «Письменники Дніпропетровщини — шкільним бібліотекам»».

Член Національної спілки письменників України.

«Шлях у літературу в кожного письменника починається з читання.

У нашій сім'ї панував справжній культ книги. На ті часи домашня величезна бібліотека налічувала більше тисячі томів. І все постійно читали».

Е. Заржицька

Сьогодні
03.02.2025

Огляд книги «Легенди про козаків» Е. Заржицької (з 10 хв. 30 секунд)

Відскануй QR-код або
натисни на коло!

Сьогодні
03.02.2025

Вправа «Крісло автора»

КРИСЛО АВТОРА

Сьогодні
03.02.2025

Дай відповідь на питання

Чи сподобалася тобі легенда
«Як козак у водяного царя
служив» і чим саме?

Назви головних
героїв твору.

Сьогодні
03.02.2025

Дай відповідь на питання

До якого літературного
жанру належить твір?

Чи траплялися вам в
легенді козацькі
атрибути? Які саме?

Сьогодні
03.02.2025

Поміркуй

На скільки умовних частин
можна поділити легенду?

Придумай заголовок
кожній із частин.

Сьогодні
03.02.2025

Дай відповідь на питання

Яку із подій можна
вважати кульмінацією
твору?

Чи наявні у творі
фантастичні елементи?
Назви їх.

Сьогодні
03.02.2025

Дай відповідь на питання

Доведи, що твір
«Як козак у водяного царя
служив» – це легенда.

Охарактеризуйте головного героя.

I група: козак – військовослужбовець.

II група: козак – син та хлопець, якого
чекають вдома рідні.

Сьогодні
03.02.2025

Виконай завдання

Склади в зошиті паспорт твору за зразком.

Автор	
Назва твору	
Літературний рід	
Жанр	
Тема	
Ідея	
Проблеми	
Образи	

Сьогодні
03.02.2025

Пояснення домашнього завдання

Переказати легенду
«Як козак у водяного
царя служив» рідним.

Сьогодні
03.02.2025

Вправа «5 сходинок успіху»

Яку тему вивчали
на уроці?

Яка інформація
тебе вразила?

Що ти для себе
взяв / взяла?

Чи хочеш ти
дізнатися більше
з цієї теми?

